

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ТЕХНІЧНОЇ ТЕПЛОФІЗИКИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою
Інституту технічної теплофізики
НАН України
протокол № 8
від «31» 05 2022 року

Голова вченої ради
Інституту технічної теплофізики
НАН України,
академік НАН України

Ю.Ф. Снежкін

Теплообмін в елементах енергоустановок

**РОБОЧА ПРОГРАМА
кредитного модуля**

Третій освітньо-науковий рівень вищої освіти

Спеціальність 144 «Теплоенергетика»

Освітньо-наукова програма «Електрична інженерія»

Денна форма навчання

Київ 2022

Робоча програма кредитного модуля «Теплообмін в елементах енергоустановок»

складена відповідно до програми навчальної дисципліни «Теплообмін в елементах енергоустановок»

РОЗРОБНИК РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ:

доктор технічних наук, професор, Халатов Артем Артемович

1. Опис кредитного модуля

Рівень вищої освіти, спеціальність, освітня програма, форма навчання	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)	Навчальна дисципліна: «Теплообмін в елементах енергоустановок»	Лекції: 32 год.
Спеціальність: 144 «Теплоенергетика»		Семінарські: 28 год.
	Цикл: професійної підготовки	Лабораторні заняття: 0 год.
Освітньо-наукова програма «Електрична інженерія»	Статус кредитного модуля: професійний	Самостійна робота: 120 год., у тому числі на виконання індивідуального завдання: 0 год.
	Семестр: 1,2	Індивідуальне завдання: –
Форма навчання: Денна, змішана	Кількість кредитів (годин): 6,0 (180)	Вид та форма семестрового контролю: Екзамен, залік, усний/письмовий

Курс «Теплообмін в елементах енергоустановок» складається з двох розділів: «Теплоенергетика» та «Термогазодинаміка систем охолодження газових турбін». В першому розділі розглядається структура світової енергетики та енергетики України, зокрема, стан та перспективи використання газових турбін в енергетиці та державна організація в цій царині наукових досліджень. У другому розділі наведені засади та

перспективи застосування газотурбінних двигунів в енергетиці ,внутрішні та зовнішні системи охолодження лопаток високотемпературних газових турбін, аналіз сучасних і експериментальних систем охолодження лопаткового апарату газових турбін. Прослухавши курс аспіранти повинні вміти самостійно формулювати, аналізувати і вирішувати задачі теплообміну в елементах енергетичного устаткування, робити розрахунки тепловіддачі в елементах перспективних енергетичних установок та сучасного обладнання. А також, виконувати дослідження і робити обґрунтовані висновки при дослідженні теплових процесів в енергетичних системах і нових джерел енергії

Основною метою навчальної дисципліни «Теплообмін в елементах енергоустановок» є отримання аспірантами знань в області методів розрахунку складних теплофізичних процесах. Вивчення курсу «Теплообмін в елементах енергоустановок» базується на таких курсах: «Термодинаміка газового потоку», «Фізика», «Основи конвективного теплообміну», «Газодинаміка».

Отримані практичні навички та засвоєні теоретичні знання під час вивчення навчальної дисципліни «Теплообмін в елементах енергоустановок» можна використовувати в подальшому під час навчання спеціалізованих дисциплін фізико-енергетичного циклу, що забезпечує індивідуальну наукову роботу аспірантів.

Курс «Теплообмін в елементах енергоустановок» є елементом професійної підготовки спеціалізованих дисциплін фізико-енергетичного циклу, що забезпечує індивідуальну наукову роботу аспірантів .

2. Мета та завдання кредитного модуля

2.1. Основною метою навчальної дисципліни «Теплообмін в елементах енергоустановок» є отримання аспірантами знань в області методів розрахунку складних теплофізичних процесах. Прослухавши курс аспіранти повинні вміти самостійно формулювати, аналізувати і вирішувати складні задачі теплообміну в елементах енергетичного устаткування, робити розрахунки тепловіддачі в елементах перспективних енергетичних установок та сучасного обладнання. А також, виконувати дослідження і робити обґрунтовані висновки при дослідженні теплових процесів в енергетичних системах і нових джерел енергії.

Відповідність формування у аспірантів компетентностей:

ЗДАТНІСТЬ:

- Самостійно формулювати, аналізувати і вирішувати складні задачі теплообміну в елементах енергетичного устаткування;
- Самостійно робити розрахунки тепловіддачі в елементах перспективних енергетичних установок та сучасного обладнання;
- Також, виконувати дослідження і робити обґрунтовані висновки при дослідженні теплових процесів в енергетичних системах і нових джерел енергії.

- Відповідність формування у аспірантів компетентностей
- ЗК 1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ФК 1 Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів;
- ФК 2 Здатність брати участь у плануванні і виконанні експериментів та лабораторних досліджень властивостей фізичних систем, фізичних явищ і процесів, обробленні й презентації їхніх результатів;
- ФК 5 Здатність до постійного розвитку компетентностей у сфері прикладної фізики, інженерії та комп'ютерних технологій.

2.2. Основні завдання кредитного модуля.

Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни аспіранти після засвоєння кредитного модуля мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- закономірностей теплообміну в складних термогазодинамічних процесах.
- методів розрахунку теплообміну в складних термогазодинамічних процесах.

уміння:

- самостійно формулювати, аналізувати і вирішувати складні задачі теплообміну в елементах енергетичного устаткування.
- ПРН 9 Вміння застосовувати фізичні, математичні та комп'ютерні моделі для дослідження фізичних явищ, розробки приладів, нових матеріалів, речовин і наукоємних технологій.
- ПРН 11 Вміння знаходити науково-технічну інформацію з різних джерел з використанням сучасних інформаційних технологій;
- ПРН 12 Вміння класифікувати, аналізувати та інтерпретувати науково-технічну інформацію в галузі прикладної фізики;
- ПРН 13 Вміння організовувати результативну професійну діяльність індивідуально і як член команди.

3. Структура кредитного модуля

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Всього	у тому числі			
		Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРА
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Системи охолодження газових турбін					
Тема .1.1. Вступ Газові турбіни та тенденції їх розвитку		4	4		

Тема .1.2. Системи охолодження високотемпературних газотурбінних двигунів і газотурбінних установок		2	4		
Разом за розділом 1	14	6	8		
Розділ 2. Внутрішнє охолодження лопаток газових турбін.					
Тема 2.1. Технології внутрішнього охолодження		2	4		
Тема 2.2. . Зовнішній теплообмін		2	4		
Тема 2.3. Циклонне та вихрове охолодження		2	4		
Разом за розділом 2	18	6	12		
Розділ 3. Зовнішнє охолодження лопаток газових турбін					
Тема 3.1. Зовнішнє плівкове охолодження		4	4		
Тема 3.2. Розрахунок плівкового охолодження		4	4		
Тема 3.2 Профільовані отвори		2			
Тема 3.2 Антивихорові отвори		2			
Тема 3.2 Отвори в поверхневих заглибленнях		2			
Тема 3.2 Всерединістіночне охолодження		2			
Тема 3.2 Узагальнення проблематики		2			
Разом по розділу 3		18	8		
Екзамен					
Залік					
Всього годин	180	32	28		120

4. Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)	
1	Вступ Місце курсу в системі підготовки магістра. План і зміст курсу. Газові турбіни в енергетиці і авіації.	
Література:	1.Основы конструирования авиационных двигателей и энергетических установок: учеб. [Текст] / А.А. Иноземцев, М.А. Нехамкин, В.Л. Сандрацкий. — М.: Машиностроение, 2008. — Т. 2. 2.Теорія теплових двигунів. Термогазодинамічний розрахунок газотурбінних двигунів [Текст] : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ Терещенко Ю. М. [та ін.] ; за ред. проф. Ю. М. Терещенка. - К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту "НАУ-друк", 2009	

Завдання на СРС:	Основні типи газових турбін. Практичне використання газових турбін.
2	<p>Газові турбіни та тенденції їх розвитку.</p> <p><i>Цикл Брайтона (ККД та робота циклу). Основні елементи газової турбіни. Тенденції розвитку газових турбін. Зростання температури та ступеня стискування. Вимоги до матеріалів (високотемпературні сплави, обмеження за температурою). Газотурбобудування в Україні</i></p>
Література:	<p>1. Теорія теплових двигунів. Термогазодинамічний розрахунок газотурбінних двигунів [Текст] : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Терещенко Ю. М. [та ін.] ; за ред. проф. Ю. М. Терещенка. - К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту "НАУ-друк", 2009.</p> <p>2. Han Je-Chin. Gas turbine heat transfer and cooling technology. Second Edition / Je-Chin Han, Sandip Dutta, Srinath Ekkad // CRC Press/Taylor & Francis, 2013. – 869 pages. ISBN 9781439855683</p>
Завдання на СРС	<p>Динаміка зростання температури газу попереду турбіни по рокам. Динаміка річного зростання температури газу попереду турбіни</p> <p>Обмеження за температурою газу для неохлоджувальних турбін. Газотурбінні компанії України</p>
3	<p>Системи охолодження високотемпературних газотурбінних двигунів і газотурбінних установок.</p> <p><i>Відкриті та закриті схеми охолодження. Охолоджувальні елементи газової турбіни.</i></p>
Література:	<p>1. Теорія теплових двигунів. Термогазодинамічний розрахунок газотурбінних двигунів [Текст] : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Терещенко Ю. М. [та ін.] ; за ред. проф. Ю. М. Терещенка. - К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту "НАУ-друк", 2009.</p> <p>2. Теория и расчет воздушно-реактивных двигателей [Текст] / Под ред. С.М. Шляхтенко. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Машиностроение, 1987.</p>
Завдання на СРС:	<p>Ефективність системи охолодження, глибина охолодження лопатки. Відбір охолоджувача з компресора. Витрати охолоджувача в сучасних газотурбінних двигунах</p>
4	<p>Розділ 2. Внутрішнє і зовнішнє охолодження лопаток газотурбінних установок.</p> <p>Технології внутрішнього охолодження 1</p> <p><i>Розвиток систем конвективного та конвективно-плівкового охолодження. Вплив охолодження на ККД газової турбіни. Методи охолодження різних ділянок лопатки. Схема руху охолоджувача в лопатках з внутрішнім охолодженням.</i></p>
Література:	<p>1. Теорія теплових двигунів. Термогазодинамічний розрахунок газотурбінних двигунів [Текст]: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Терещенко Ю. М. [та ін.] ; за ред. проф. Ю. М. Терещенка. - К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту "НАУ-друк", 2009.</p> <p>2. Вихревые технологии аэротермодинамики в энергетическом</p>

	газотурбостроении / <i>Халатов А.А./ Институт технической теплофизики НАН Украины.– Киев. – 2008. – 292 с.– ISBN 978-966-02-4917-2.</i>
Завдання на СРС:	Конвективне, плівкове та конвективно-плівкове охолодження лопаток газових турбін. Втрати при охолодженні елементів газової турбини.
5	<i>Технології внутрішнього охолодження. 2</i> <i>Методи охолодження різних ділянок лопатки. Схема руху охолоджувача в лопатках з внутрішнім охолодженням. Конструкції лопаток з внутрішньою системою охолодження. Мікрооребріння каналів внутрішнього охолодження</i>
Література:	1.Теплообмен и гидродинамика в полях центробежных массовых сил: монография / А.А. Халатов, И.И. Борисов, Ю.Я. Дашевский, С.Б. Резник .– Киев: НТУУ «КПИ», Изд-во «Политехника», 2016. Т. 10 Перспективные схемы пленочного охлаждения. – 238 с.– ISBN 978-966-622-785-3 2.Han Je-Chin. Gas turbine heat transfer and cooling technology. Second Edition/ Je-Chin Han, Sandip Dutta, Srinath Ekkad // CRC Press/Taylor & Francis, 2013. – 869 p. ISBN 9781439855683
Завдання на СРС:	Розвиток систем внутрішнього охолодження. Сучасна лопатка з внутрішнім охолодженням. Конструкції мікрооребріння, витрати та теплообмін.
6	<i>Зовнішній теплообмін.</i> <i>Розподіл коефіцієнта тепловіддачі по контуру лопатки. Найбільш напружені точки. Зовнішня тепловіддача. Середня тепловіддача. Вхідна кромка лопатки. Вихідна кромка лопатки. Торцева поверхня соплового апарату.</i>
Література:	1.Основы конструирования авиационных двигателей и энергетических установок: учеб. [Текст] / А.А. Иноземцев, М.А. Нехамкин, В.Л. Сандрацкий. — М.: Машиностроение, 2008. — Т. 2. 2.Теплопередача в охлаждаемых деталях газотурбинных двигателей летательных аппаратов / В.И. Локай, М.Н. Бодунов, В.В. Жуйков, А.В. Щукин. – М.: Машиностроение, 1985.
Завдання на СРС:	Рівняння подібності для середнього та локального теплообміну лопатки. Проблеми охолодження торцевої поверхні соплового апарату.
7	<i>Циклонне та вихрове охолодження.</i> <i>Циклонне та вихрове охолодження. Концепція закрутки потоку. Двовимірна схема циклонного охолодження. Тривимірна схема циклонного охолодження. Лопатка з циклонним охолодженням. Вихрові матриці при внутрішнього охолодження лопаток газових турбін.</i>
Література:	1.Теплообмен и гидродинамика при циклонном охлаждении лопаток газовых турбин / А.А. Халатов, В.В. Романов, И.И. Борисов, Ю.Я. Дашевский, С.Д. Северин / Институт технической теплофизики НАН Украины.– Киев, 2010. Т. 9. – 317 с.– ISBN 978-966-02-5694-1. 2.Han Je-Chin. Gas turbine heat transfer and cooling technology. Second Edition/ Je-Chin Han, Sandip Dutta, Srinath Ekkad // CRC Press/Taylor & Francis, 2013. – 869 pages. ISBN 9781439855683

Завдання на СРС:	<i>Сила Кориоліса при циклонному охолодженні лопатки. Вплив напряду обертання на теплообмін усередині лопатки. Технологічні проблеми виготовлення.</i>
8	<p>Розділ 3. Зовнішнє охолодження лопаток газових турбін.</p> <p>Зовнішнє плівкове охолодження 1.</p> <p><i>Плівкове охолодження та його ефективність, коефіцієнт тепловіддачі. Традиційні схеми плівкового охолодження, їх переваги та недоліки. Розрахунок плівкового охолодження (щілина та дискретні отвори).</i></p>
Література:	<p>1.Теплообмен и гидродинамика в полях центробежных массовых сил: монография / А.А. Халатов, И.И. Борисов, Ю.Я. Дашевский, С.Б. Резник .– Киев: НТУУ «КПИ», Изд-во «Политехника», 2016. Т. 10 Перспективные схемы пленочного охлаждения. – 238 с.– ISBN 978-966-622-785-3.</p> <p>2.Репухов В.М. Тепловая защита стенки вдувом газа [Текст] / В.М. Репухов. — Киев: Наукова Думка, 1977.</p>
Завдання на СРС:	Ефективність та коефіцієнт тепловіддачі при плівковому охолодженні, щілинне плівкове охолодження, основні рівняння.
9	<p>Зовнішнє плівкове охолодження 2.</p> <p><i>Способи підвищення ефективності охолодження за рахунок зміни геометрії вдуву. Перехід до щілини. Фактори, що мають вплив на ефективність плівкового охолодження. Перспективні схеми плівкового охолодження.</i></p>
Література:	<p>1.Волчков Э.П. Пристенные газовые завесы [Текст] / Э.П. Волчков. — Новосибирск : Издательство «Наука», Сибирское отделение, 1983.</p> <p>2.Han Je-Chin. Gas turbine heat transfer and cooling technology. Second Edition / Je-Chin Han, Sandip Dutta, Srinath Ekkad // CRC Press/Taylor & Francis, 2013. – 869 pages. ISBN 9781439855683</p> <p>3.Теплопередача в охлаждаемых деталях газотурбинных двигателей летательных аппаратов / В.И. Локай, М.Н. Бодунов, В.В. Жуйков, А.В. Щукин. – М.: Машиностроение, 1985.</p>
Завдання на СРС:	Влияние различных факторов на эффективность пленочного охлаждения. Влияние вращения
10	<p>Розрахунок плівкового охолодження 1.</p> <p><i>Вхідна кромка лопатки. Вихідна кромка лопатки. Торцева поверхня соплового апарату.</i></p>
Література:	<p>1.Han Je-Chin. Gas turbine heat transfer and cooling technology. Second Edition/ Je-Chin Han, Sandip Dutta, Srinath Ekkad // CRC Press/Taylor & Francis, 2013. – 869 pages. ISBN 9781439855683</p> <p>2.Волчков Э.П. Пристенные газовые завесы [Текст] / Э.П. Волчков. — Новосибирск : Издательство «Наука», Сибирское отделение, 1983.</p> <p>3.Теплопередача в охлаждаемых деталях газотурбинных двигателей летательных аппаратов / В.И. Локай, М.Н. Бодунов, В.В. Жуйков, А.В. Щукин. – М.: Машиностроение, 1985.</p>

Завдання на СРС:	Експериментальні та теоретичні методи розрахунку плівкового охолодження. Багаторядна вхідна кромка. Конструкції охолоджуваної вихідної кромки
11	<i>Розрахунок плівкового охолодження 2.</i> <i>Робоча лопатка з плівковим охолодженням. Багатощіливе плівкового охолодження.</i>
Література:	1.Репухов В.М. Тепловая защита стенки вдувом газа [Текст] / В.М. Репухов. — Киев: Наукова Думка, 1977. 2.Волчков Э.П. Пристенные газовые завесы [Текст] / Э.П. Волчков. — Новосибирск : Издательство «Наука», Сибирское отделение, 1983.
Завдання на СРС:	Конструкція сучасної лопатки з плівковим охолодженням. Конструкція та розрахунок багатощілинного охолодження
12	<i>Профільовані отвори.</i> <i>Профільовані отвори. Геометрична форма отворів. Переваги та недоліки таких схем. Фізична структура потоку за профільованими отворами.</i>
Література:	1.Вихревые технологии аэротермодинамики в энергетическом газотурбостроении / Халатов А.А./ Институт технической теплофизики НАН Украины.— Киев, – 2008. – 292 с.— ISBN 978-966-02-4917-2. 2.Теплообмен и гидродинамика в полях центробежных массовых сил: монография / А.А. Халатов, И.И. Борисов, Ю.Я. Дашевский, С.Б. Резник .— Киев: НТУУ «КПИ», Изд-во «Политехника», 2016. Т. 10 Перспективные схемы пленочного охлаждения. – 238 с.— ISBN 978-966-622-785-3.
Завдання на СРС:	Конструкції профільованих отворів. Технологічні проблеми виготовлення отворів. Порівняння з традиційними отворами
13	<i>Антивихорові отвори.</i> <i>Антивихорові отвори. Геометричні параметри систем парних отворів. Використання додаткових антивихорових отворів. Нові схеми антивихорових отворів.</i>
Література:	1.Теплообмен и гидродинамика в полях центробежных массовых сил: монография / А.А. Халатов, И.И. Борисов, Ю.Я. Дашевский, С.Б. Резник .— Киев: НТУУ «КПИ», Изд-во «Политехника», 2016. Т. 10 Перспективные схемы пленочного охлаждения. – 238 с.— ISBN 978-966-622-785-3.
Завдання на СРС:	Формування антивихрової структури. Метод розрахунку систем парних отворів.
14	<i>Отвори в поверхневих заглибленнях.</i> <i>Отвори в поверхневих заглибленнях. Подача охолоджувача у траншею, кратери різної форми та заглиблення напівсферичної форми.</i>
Література:	1.Вихревые технологии аэротермодинамики в энергетическом газотурбостроении / Халатов А.А./ Институт технической теплофизики НАН Украины.— Киев, – 2008. – 292 с.— ISBN 978-966-02-4917-2. 2.Теплообмен и гидродинамика в полях центробежных массовых сил: монография / А.А. Халатов, И.И. Борисов, Ю.Я. Дашевский, С.Б. Резник .— Киев: НТУУ «КПИ», Изд-во «Политехника», 2016. Т. 10 Перспективные схемы пленочного охлаждения. – 238 с.— ISBN 978-966-622-785-3.
Завдання на	Самоорганізовані вихрові структури у поверхневих заглибленнях сферичної

	СРС:	форми. Парний вихор за поперечною траншеєю. Трикутні заглиблення.
15	Всерединістіночне охолодження. <i>Всерединістіночне охолодження. Лопатка з охолодженням всередині стінки.</i>	
Література:	1. Вихревые технологии аэротермодинамики в энергетическом газотурбостроении / Халатов А.А./ Институт технической теплофизики НАН Украины.– Киев, – 2008. – 292 с.– ISBN 978-966-02-4917-2. 2. Теплообмен и гидродинамика в полях центробежных массовых сил: монография / А.А. Халатов, И.И. Борисов, Ю.Я. Дашевский, С.Б. Резник .– Киев: НТУУ «КПИ», Изд-во «Политехника», 2016. Т. 10 Перспективные схемы пленочного охлаждения. – 238 с.– ISBN 978-966-622-785-3	
Завдання на СРС:	Мікроканалне охолодження. Конструкції внутрішньостінкового охолодження лопаток	
16	Узагальнення проблематики. <i>Порівняння перспективних схем плівкового охолодження. Підсумки.</i>	
Література:	1. Вихревые технологии аэротермодинамики в энергетическом газотурбостроении / Халатов А.А./ Институт технической теплофизики НАН Украины.– Киев, – 2008. – 292 с.– ISBN 978-966-02-4917-2.	
Завдання на СРС:	Аналіз перспективних схем плівкового охолодження лопаток. Основні напрямки розвитку систем охолодження лопаток	

5. Семінарські заняття

Семінарські заняття входять до плану (28год.) і проводяться за наступними темами:

Основні завдання циклу семінарських занять:
навчити аспірантів застосовувати отриманні знання.

№ з/п	Назва теми заняття
1.	Газові турбіни та тенденції їх розвитку (4 год).
2.	Системи охолодження ГТД та ГТУ (4 год).
3	Внутрішнє охолодження лопаток газових турбін (4 год).
4	Циклонне та вихрове охолодження (4 год).
5	Зовнішнє плівкове охолодження (4 год).
6	Розрахунок плівкового охолодження (4 год).
7	Перспективні схеми плівкового охолодження (4 год).

6. Лабораторні заняття

Не плануються

7. Самостійна робота

Самостійна робота аспіранта планується на кожній лекції.

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені.

9. Контрольні роботи

Індивідуальні завдання не передбачені

11. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Оцінка ECTS, яку аспірант отримає після вивчення кредитного модуля з дисципліни «Теплообмін в елементах енергоустановок», визначається відповідно до рейтингу аспіранта, який складається на основі результатів навчання протягом семестру, та балів, отриманих під час складання екзамену. Опис РСО надається у вигляді додатка до робочої програми.

12. Методичні рекомендації

Методика вивчення дисципліни «Теплообмін в елементах енергоустановок» для даного напрямку підготовки визначена наведеним вище розподілом навчального часу за видами занять, логічною послідовністю викладання лекційного матеріалу. Усі види занять повністю забезпечені навчально-методичною літературою, в тому числі в електронному вигляді.

12. Рекомендована література

12.1. Базова

1. Основы конструирования авиационных двигателей и энергетических установок: учеб. [Текст] /А.А. Иноземцев, М.А. Нехамкин, В.Л. Сандрацкий. — М.: Машиностроение, 2008. — Т. 2. — 366 с.
2. Теорія теплових двигунів. Термогазодинамічний розрахунок газотурбінних двигунів [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ Терещенко Ю. М. [та ін.] ; за ред. проф. Ю. М. Терещенка. - К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту "НАУ-друк", 2009. - 327 с.
3. Вихревые технологии аэротермодинамики в энергетическом газотурбостроении / Халатов А.А./ Институт технической теплофизики НАН Украины.— Киев, — 2008. — 292 с.— ISBN 978-966-02-4917-2.
4. Теплообмен и гидродинамика в полях центробежных массовых сил: монография / А.А. Халатов, И.И. Борисов, Ю.Я. Дашевский, С.Б. Резник .— Киев: НТУУ «КПИ», Изд-во «Политехника», 2016. Т. 10 Перспективные схемы пленочного охлаждения. — 238 с.— ISBN 978-966-622-785-3.

5. Теплообмен и гидродинамика при циклонном охлаждении лопаток газовых турбин / А.А. Халатов, В.В. Романов, И.И. Борисов, Ю.Я. Дашевский, С.Д. Северин / Институт технической теплофизики НАН Украины.– Киев, 2010. Т. 9. – 317 с.– ISBN 978-966-02-5694-1.

12.2. Допоміжна

1. Han Je-Chin. Gas turbine heat transfer and cooling technology. Second Edition/ Je-Chin Han, Sandip Dutta, Srinath Ekkad // CRC Press/Taylor & Francis, 2013. – 869 pages. ISBN 9781439855683
2. Теплопередача в охлаждаемых деталях газотурбинных двигателей летательных аппаратов/ В.И. Локай, М.Н. Бодунов, В.В. Жуйков, А.В. Щукин. – М.: Машиностроение, 1985. – 216 с.
3. Теория и расчет воздушно-реактивных двигателей [Текст] / Под ред. С.М. Шляхтенко. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Машиностроение, 1987. — 568 с.
4. Репухов В.М. Тепловая защита стенки вдувом газа [Текст] / В.М. Репухов. — Киев: Наукова Думка, 1977. — 216 с.
5. Волчков Э.П. Пристенные газовые завесы [Текст] / Э.П. Волчков. — Новосибирск : Издательство «Наука», Сибирское отделение, 1983. — 240с.